

Ankieta „Słownika Polski Walczącej na Kresach...”

1. MAHRBURG (Mahrburżyna) ZOFIA z RUSIECKICH, córka Józefa i Marii (z Kościeleckich) Rusieckich; pseudonim „KOS”.
2. Urodzona 13 czerwca 1894, Bortniki (k. Bobrujska, Białoruś).
3. Zmarła 29 lipca 1971 w Toruniu.
4. Najstarsza z dziewięciorga dzieci, opiekowała się młodszym rodzeństwem (m. in. uczyła ich historii Polski). Po wyjściu za mąż w 1916 zamieszkała w Bobrujsku. W czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 wyjechała z mężem i roczną córeczką do Polski (ostatnim transportem ewakuacyjnym), zamieszkała w Ugoszczy (pow. Rypin), później na Wileńszczyźnie (od 1928 w majątku Duszków, gm. Raków), gdzie jej mąż Otton był rządcą majątku. Zajmowała się domem i wychowywaniem czworga dzieci. Wiosną 1938 wyjechała z rodziną na stałe do Wilna.
5. W czasie wojny, do aresztowania we wrześniu 1944, zajmowała się domem, dziećmi, mężem, pracowała dorywczo na wsi.
6. Brak.
7. Zaprzysiężona w AK w lipcu 1942 (wg R. Warakomskiego, może później), pracowała jako łączniczka w Komórce Legalizacyjnej Sztabu Okręgu Wileńskiego AK. Jednocześnie przekazała do dyspozycji Komórki Legalizacyjnej część swego mieszkania w Wilnie przy ul. Wiosennej 6 (pokój, w którym odbywała się praca Komórki Legalizacyjnej, i skrytka z materiałami).
8. Po wkroczeniu wojsk sowieckich w lipcu 1944, nadal pracowała jako łączniczka. Została aresztowana 7 (czy 8) września 1944 (w mieszkaniu, w którym był „kocioł”) z materiałem konspiracyjnym.
9. Po aresztowaniu przez KGB 7 września 1944 była więziona w Wilnie na Łukiszkach do sierpnia 1945. Latem 1945 została osądzona i skazana na 10 lat łagru. Do stycznia 1946 przebywała w obozie w Szyłuciach na Litwie. Po przejściowym, dwutygodniowym pobycie w więzieniu w Wilnie (u „Wizytek”) wywieziona do obozu w Robczy (kolonie Książ-Pogost) koło Kotłasu (północ Rosji), następnie, w czerwcu 1948 na Syberię do obozu w Antibies koło Mariińska. Stamtąd skierowana została do zaostzonego obozu dla więźniów politycznych koło Tajszetu (lata 1950 – 1954). W roku 1954, po odbyciu dziesięcioletniego wyroku, została umieszczona – ze względu na stan zdrowia – „na zesłaniu”, w Domu Inwalidów w Mordowskiej Autonomicznej Republice w Potmie.
10. Brak.
11. W grudniu 1955, po usilnych staraniach własnych i rodziny, powróciła do Polski i zamieszkała z mężem i córkami w Toruniu. Zmarła w Toruniu (chorowała na raka) 29 lipca 1971.
12. Odznaczona Krzyżem Zasługi (?), nie zweryfikowanym przez władze PRL.
13. Od dziecka gorąca patriotka, w tym duchu wychowywała młodsze rodzeństwo, a później czworo swoich dzieci. W obozach – wg relacji współtowarzyszek, m.in. Jadwigi Huleckiej – z zupełnym zaparciem się siebie starała się pomagać współwięźniom.

14. - Romuald Warakomski, „Komórka Legalizacyjna Sztabu Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej w latach 1939-1947”

- Aniele Druwalska - Łosiowa.

Ankieta wypełnił Tadeusz Mahrburg, syn Zofii Mahrburg.

T. Mahrburg

